

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

סג.

**עין משפט
גב' מצוה**

א ומי פ"א מהל' פסלי
התוקעין כל י"ח ועד
מהל' שחיתו מל' י'ן:
ב ב' מ"י פ"ד מכל'
המזומת ה"ל ע'
עומ' י"ד פסוק של'
פ"ק מ"
בב ג מ"י פ"ה מהל'
שפטו פ"ה י"ח
פסג ל"ח רמל ע"ש:
י"ד פ"ח ב' ספ"ק א'
ל ד מ"י פ"ח מלמט'
פסול מוקדשין ה"ל ס'
לא ד מ"י פ"ח מהל'
ק"פ ה"ל ה'

ליבא קסברי אחרים אינה אשחיהא אלא אכסוף וברבא וב' ז"מ שני דומים (ג' ג') פליגי אבי ורבא אליבא דר"מ דאבי אמר נחלתי מודה ר"מ מאיר ורבא אמר עדיין היא מחלוקת והתם נמי סבר ר' מאיר תפוס לשון ראשון והלכות מפרש בקונטרס הליה ממורת עולה והליה ממורת שלמים ונראה כפירוש ר"מ דמפרש לחיות לחי' היום יחולו שניהם וקאמר אבי דהתם מודה ר"מ מן דבשעת אמירה אינם תלים ולחי' היום יחולו שניהם ורבא סבר דאפילו התם פליגי רבי מאיר כמו בשמיטה דאינה אלא לנסוף דאין כאן אלא משהו אחד לחול לשניהם ולר' מאיר חייל קמא ולהכי לערלים ולמולוסים ערלים חיילי דאמרין תפוס לשון ראשון אבל אי ישנה לשמיטה מתחלה ועד פ"ק כיון שיש שהות לשניהם לחול חיילי דמרוויחו ולא אמרינן תפוס לשון ראשון אלא דוקא אי אמרינן אינה לשמיטה אלא לנסוף דאין להם שהות לחול לשניהם כדפרי' ולא דמי לממורת עולה וממורת שלמים דיותר אמרינן תפוס לשון ראשון כי לא אמר לחיות שיש לשניהם שהות לחול כי אמר לחיות עולה ואפילו חיילי דמרוויחו לא חולו על הממורת תפוס לשון ראשון כי אין חיילי דמרוויחו חללים ביה ואילו ויטולים לחול

רבינו חננאל

אבי הוא היא, רבא אמר כהא נמי פליגי ר' מאיר משום דלאמת חיילא לבי מטיא תתוא, מהיא עת רחוקה, הא בהאיא שעתא חילה לה המורת עולה וליה ליה לממורת שלמים רוחא למיחול. אמר רבא אבי ישנה לשמיטה מחילה רעד סוף ובבב' לבלו למולרי ולערלים והוציא כפ"ד לערלים, דלא הספיק לומר למולרי עד שנבטרה השמיטה לערלים. דרבי מאיר סבר לא בעינן פ"ו ולבו שוין, אלא כיון שהוציא כפ"ד ערלים אין חישינן כמה שהיה בלבו, חילוך פסול. ורובן סביר בעינן פ"ו ולבו שוין. ומוטב אבי המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה, עולה ואמר שלמים, שאינו נכנס לבית זה ואמר לה, מתכין לומר שאינו נהנה לזה ואמר לזה לא אמר כלום עד שהיה פ"ו ולבו שוין. קטיא דרד מתני' לרבי מאיר, דהא סתמא היא דקי"א אין סתם מתני' רבי מאיר, ופירי' אבי רישא ב"ה שחטת סימן ראשון למולרי ויטול שני למולרי ולערלים דמתי' מולרי בכלה שחיטה. סיפא דאמר סימן ראשון לערלים וסיפן שני למולרי ורבי מאיר לעומתו דאמר מפליג בחצי מתי'. וכן שני הסימנים מחוץ הבה, אם פ"ל באחד מהן שיהא תני המתי' היה פ"ל, כדנתן פ"ל בקופין ולא כלבנה לבנה ולא קופין רבי מאיר אומר פ"ל ונתבטמם ארסותין אן בו כיה עד שיפגל בכל המתי', ורבנן כיון דמתי' מולרי בחצי שחיטה אין מפליג בחצי מתי'. וקי"א דבמפליג בחצי מתי' פליגי. וישלמיין אן מחשבת אכולין כוריקה מדרבא כש' ר' יוחנן שחטו לאכוליו לזרוק דמי שלא לאכוליו כשי. נעשה משעה שהגיעו כמי ששחטו לאכוליו ושלא לאכוליו. רבי שמלאי אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה אלפי' הנדה, אמר ליה מסורת בירית במזבחות והוא ואלו הנדה לא לבללי' ולא למי' דרום שיהן נסי' ברוח ומיעושי' המורה, ואתה הנשירי דוד ברום, ועוד מעט קטן. ביבי' השוחט את הפסח על החמת עובר בלא תעשה שגאבוי' לא תחב על חמץ ד' בחי' (ג'א): לא תחטע על חמץ דם זבחין' רבי יהודה אומר אף התמיד מרביתו ובחי' פ"ק שמוען אומר הפסח בארבעה עשר לסוף פסח

ויחייבין ע"ה כרת לא שנה בעבודה אחת ולא שנה בשני עבודות שמשע בעבודה שיה' מחשבת פסול כשר מחשבת פיגול לא מפקע ליה מיד פיגול דתפוס לשון ראשון ויבנן סברי אף גמרא דכריו הוא נתפס והוא לא נחל' צעודה ערוב מחשבות ולא קב' הממיר כמחולו ונח' בעינן דלא יליהו ביה פסול אחרינא דהרנאה כתיב ביה אלמא מח' דמית ליה תפוס לשון ראשון אפילו לחלצין אית ליה דהא זמי עובא יש צוה ופליגי ר' יהודה ואמר ליה אבי' מי סגרת אינה לשמיטה אלא לנסוף וחדל מחשבה היא ישנה לשמיטה מחלה ועד סוף כו' וכגון דאמר סימן ראשון חת' לזמנו ועד חת' לתקנותו ור"מ סבר מפגלן כסימן אחד מכלל דרבה דלדאיותיה מהא ס"ל אליבא דר' מאיר ור' יהודה דאינה לשמיטה אלא לנסוף ויולה מחשבה כסוף שמיטה הוא והוא ליה חל' מחשבה ערלים ליה למימר דהא כשני זמיס חישב ואפילו הכי פליגי. והיינו דאמרין הכא לימא קסברי אחרים אינה לשמיטה אלא לנסוף וכל מחשבת שמיטה לא מהניא אלא כן חישב בגמרא וכדרכא דאמר תמיד דאמר לחלצין אית ליה רבי מאיר אינה לשמיטה אלא לנסוף ויחריס היינו ר"מ הילך בגמרא שמיטה אן שהות לומר שני דברים והיכא דהקדים מולין לערלים כסוף שמיטה מולין חיילי כולה הקדים ערלים למולין ערלים חיילי כולה ויהו ליה כולה עולה ופסקה: **והכא במאי עסקינן** דקמי הקדים ערלים למולין פסול כגון שנמך בזלי והוא מולין אחר ערלים ולומר לערלים ולמולין. כל מחשבה דקדיש מוליא כפ"ו הוא: **לא בעינן פ"ו ולבו שוין**. והלך אחר פ"ו ואיכא כולה עולה ואשכ"ח שאלה היה בזלי אלא למקדמה: שאינו נהנה לזה. לחיי' הוא: לא אמת כלום. וסתם הטה היא ור"מ היא: **סימן שני אף לערלים גרסינן**. אמר ראשון וע"כ אית ליה דמח' אלא למה שהוציא כפ"ו ובעינן שני היה מוסף על מחשבתו הילך כי הקדים ערלים למולין נגמור עין ראשון בערלים: **ור' מאיר לטעמיה דאמר**. צמנות מפגלן נחתי ממיר דתנא פיגול בקומץ ולא כלבונה לבוניה ולא בקומץ כלומר חישב בהקטרות האחד על מנת לחכות מן השריי' למחר ר"מ אומר פ"ל וחכ"א אף כן כרת עד שיפגל בכל הממיר: **יש פיגול**. צמנות חיל' ממיר והיא ח'י ממיר הוא דשמיטה כשני הקימנן היא: **אפיסיי**. מעורבין: **מ"ג**. השוחט אם הפסח על החמץ עובר בלא תעשה. דלה תשחט על חמץ וגי' ס': אף הפסח. של בין הערבית דערך הפסח ששחטו על החמץ וטעמה ל"ף בגמ': **ר"ש אומר הפסח ב"ד**. ששחטו על החמץ: **לשמו חיוב**. משום לא תשחט על חמץ דפסח כשר הוא ושמיטה ראיה היא (ושמה שמיטה) ושל' לשמו פטור. דפסול הוא ושמיטה שאינה ראיה לאו שמה שמיטה. והכי אית ליה לר"י ככל דוכתי בכספי הדס (חולין ג' ד) (שם פ"א): ובתשלומי ארבעה ואתמה' (גי' ק' ע'): **ואשר לא הפסח הבונים** ששחטו ב"ד לאחר חלות על החמץ בין לשמן ושל' לשמן וע"כ ששחרינו אן כדנתן (נחמ"ה ג' ד) כל הזבחים שזבחו של' לשמן כשירין:

פטור. כדמפרש בגמ' עי' דתנא דמתי' אשכ' אשכ' וזכחים: **וצמועד**. כחוק הפסח אם לשמו שחטו לפסח על החמץ פטור מלא תשחט דפסח של' בזמנו לשמו פסול והוא לה שמיטה שאינה ראיה: **של' לשמו**. אלא לשם שלמים: חיוב. דלהכי קאי והוא לה שמיטה ראיה ומייב משום לא תשחט בלא דל' ידאיה ולא ימלא ויאכא ויאכא נמי דשמיטה: **ואשר לא הבונים**. ששחטו בצמועד על החמץ: **כין לשמן כו' חיוב**. דהא כשירין אן בגמ' מפרש דקרא אשכ' וזכחים נמי אוק' **חוק מן הפסחא ששחט על הצמחה**. דפסולה היא כדתני דאמרין דתנן (גי' ק' ע'): **חוק מן הפסח והעמתי** וטעמה משום דכתיב בשמיטה חטאת היא ועל הנשחטת של' למה: **גב'** עד שיפ' החמץ לנשוח' כו'. ואשכ"ח דכתיב על חמץ קמחא אם היה חמץ לאחד שאינו מזבי' חצורה ואפילו ישנו עמו צעורה ואלו השוחטין פסקיהן רואין אותו והתרו כהן אן עוברין כדמפרש לקמיה (גי' ק' ע') מדכתיב לא תשחט ולא ילין' כל שיטנו בהלנה ישנו בשמיטה ואם יש לא' מהן כולן עוברין: **לזורק**. הדס דזוריקה נמי איתרבי' במכילתא' **תמיד וזכחים**: **זב' כב' ע'** ח"ב. שלא לשמו כיון שפסול אינו עובר עליו משום שוחט על חמץ דשמיטה לאו שמיטה היא וכן שאר דבריו זה כללם. אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חיוב עד שהוא חמץ לשוחט או לזורק.

וכדרכא. צ"פ' זכחים (ב') עדיין היא מחלוקת. גבי תפוס לשון ראשון דאפילו כה' ר' מאיר ור' יוסף באומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דכרי רבי מאיר דתפוס לשון ראשון רבי יוסף אומר דכרי קיימים דלף בגמרא דכריו אדם נתפס ואיבעיא להו אמר היתה עולה וחליה שלמים מי מודה כה' ר' מאיר ולא מי אמרינן עטמא דכרי מאיר משום דמנחך הוא וכיון דכל שם עולה מו לא פקע אבל כי אמר לחלצין ליה למימר הכי או דלמא כיון דשפטא ביה קדושה עולה כרישא מו לא חיילא קדושת שלמים ואמר אביי בהא דהוי מירי ר"מ רבא אמר עדיין היא מחלוקת ואותניה רבא לאביי מהסוטה את הוצה לזכות בית כחוק בית המחר דקא פליגי ר' יהודה אדרבנן ר' מאיר כה' מאיר תפוס לשון ראשון דקאמר זה הכלל כל שמחשבת זמן קדמה למחשבת מקום פיגול וזיבינן עליו כרת לא שנה בעבודה אחת ולא שנה בשני עבודות שמשע בעבודה שיה' מחשבת פסול כשר מחשבת פיגול לא מפקע ליה מיד פיגול דתפוס לשון ראשון ויבנן סברי אף גמרא דכריו הוא נתפס והוא לא נחל' צעודה ערוב מחשבות ולא קב' הממיר כמחולו ונח' בעינן דלא יליהו ביה פסול אחרינא דהרנאה כתיב ביה אלמא מח' דמית ליה תפוס לשון ראשון אפילו לחלצין אית ליה דהא זמי עובא יש צוה ופליגי ר' יהודה ואמר ליה אבי' מי סגרת אינה לשמיטה אלא לנסוף וחדל מחשבה היא ישנה לשמיטה מחלה ועד סוף כו' וכגון דאמר סימן ראשון חת' לזמנו ועד חת' לתקנותו ור"מ סבר מפגלן כסימן אחד מכלל דרבה דלדאיותיה מהא ס"ל אליבא דר' מאיר ור' יהודה דאינה לשמיטה אלא לנסוף ויולה מחשבה כסוף שמיטה הוא והוא ליה חל' מחשבה ערלים ליה למימר דהא כשני זמיס חישב ואפילו הכי פליגי. והיינו דאמרין הכא לימא קסברי

הגרות הב"ח

(ב) ה"ה ר"ה ומדמ"ה צ"פ' זכחים. רבי ק' ג' ע"ב:

גליון הש"ס

הגלות השחית את השחית על החמץ. מי שגלה לחיוב יבשעתי מני יהושע מ"ה סימן י"ג:

מוסף רש"י

אינה לשמיטה אלא כסוף. פיגול שחיתו קדיש חשבים אלא כסופס (וחי' ס') אן שמיטה וקמא אלא לנסוף וקמא מנה לעיני' המחשב נדקדקו חוק למקוטס או חול' לחמץ או מחשב שחט לשמו (וחי' ס') מחשבת אלא אם כן חישב כסוף שחטת' **כ"ח** ישנה לשמיטה מתחילה ועד סוף. וכל כמה דחשבי היא מחשבתה פגלן בחצי **ב' ע'** סיגל נקמ' וחי' **כ"ט** של' לשמו. דמחטו **כ"ל** שחטת, חיוב. דמח' לחת' זמני קרי' שלמים כה' שחטת' שלמים וזה כה' הוא. הסקן הוסיק (מחנות טו' פמנ"ה):

רבינו חננאל

יבא קסברי אחרים אינה לשמיטה אלא לנסוף. ובי אמר הרובי שוחט למולרי ולערלים אסוף שחיטה קא סבוך דאמר הרובי שוחט. אינה לשמיטה אלא לנסוף ובסוף שחיטה חלו נמלים. ולא אשחיה ורוחא לערלי' למיח'. למיכ' הפסח תחוב כשי. וכדרכא דאמר עדיין היא מחלוקת. ויעקר דהא אביר רבא בשחיטה קדיש' סבי רתנן הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ויהי זו תמורת עולה רבי ד' מאיר. ר' יוסי אמר אם לך נחוקין וכו'. איבעיא להו הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ולחיות מאי, אמר ר' מאיר מי אמרי' בהא מודי רבי מאיר דכיון דאית ליה רוחא מהשאה ועד לחיות חייל תרוייהו, או דלמא כהא נמי פליגי רבי מאיר משום דלאמת חיילא לבי מטיא תתוא, הא בהאיא שעתא חילה לה המורת עולה וליה ליה לממורת שלמים רוחא למיחול. אמר רבי מאיר דמתי' אומר רבי מאיר פ"ק שמוען אומר הפסח בארבעה עשר לסוף פסח